

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA YANGI SO'ZLARNI YOD OLISH VA ULARNI ISHLATISH AHAMIYATI

Xo'shbaqova Nasiba Nurqobil qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti o'qituvchisi

Dovurov Muhammadsayid Qodir o'g'li

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti talabasi

Abstrakt. Bu maqolada ingliz tili o'rganish jarayonida so'zlarni yodlash va ularni ishlatishning ahamiyati tahlil qilinadi. So'zlarni yodlash va ularni amaliyotda qo'llash til o'rganishning asosiy qismlaridan biri bo'lib, bu jarayon tilni egallashda muhim rol o'ynaydi. Maqolada so'zlarni yodlash usullari, ularni ishlatishning samaradorligi va til o'rganishdagi o'rni tadqiq qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, so'zlarni yodlash va ularni muntazam ishlatish tilni tez va samarali o'rganishga yordam beradi.

Key words: Ingliz tili, so'zlarni yodlash, so'zlarni ishlatish, til o'rganish, lug'at boyligi, nutqiy ko'nikmalar.

Ma'lumot

Ingliz tili dunyo miqyosida keng qo'llaniladigan til bo'lib, uni o'rganishda so'zlarni yodlash va ularni ishlatish muhim ahamiyatga ega. So'zlarni yodlash jarayoni faqat lug'atni kengaytirish bilan cheklanmaydi, balki ularni nutqda va yozuvda to'g'ri ishlatishni ham o'z ichiga oladi. Bu maqolada so'zlarni yodlash usullari, ularni ishlatishning samaradorligi va til o'rganishdagi o'rni tadqiq qilinadi.

Introduction

Ingliz tili dunyo miqyosida keng qo'llaniladigan til bo'lib, uni o'rganishda so'zlarni yodlash va ularni ishlatish muhim ahamiyatga ega. So'zlarni yodlash jarayoni faqat lug'atni kengaytirish bilan cheklanmaydi, balki ularni nutqda va yozuvda to'g'ri ishlatishni ham o'z ichiga oladi. Bu maqolada so'zlarni yodlash usullari, ularni ishlatishning samaradorligi va til o'rganishdagi o'rni tadqiq qilinadi.

Maqolaning dolzarbligi

Zamonaviy dunyada ingliz tilini bilish professional va shaxsiy rivojlanish uchun muhim shart hisoblanadi. So'zlarni yodlash va ularni ishlatish tilni egallashning asosiy qismlaridan biri bo'lib, bu jarayon tilni tez va samarali o'rganishga yordam beradi. Bu tadqiqot ingliz tili o'rganishda so'zlarni yodlash va ularni ishlatishning ahamiyatini chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Til uchun ahamiyati

Soʻzlarni yodlash va ularni ishlatish tilning boyligi va nutqiy koʻnikmalarni rivojlantirishda muhim rol oʻynaydi. Ingliz tili oʻrganishda soʻzlarni yodlash va ularni muntazam ishlatish orqali tilni egallash jarayoni tezlashadi va nutqiy koʻnikmalar yaxshilanadi. Bu jarayon tilshunoslik va taʼlim sohasida muhim tadqiqot yoʻnalishi hisoblanadi.

Adabiyotlar sharhi

Soʻzlarni yodlash va ularni ishlatish masalasi koʻplab olimlar tomonidan tadqiq qilingan. Masalan, Paul Nation (2001) oʻzining **Learning Vocabulary in Another Language** kitobida soʻzlarni yodlashda muntazam takrorlash va ularni nutqda ishlatishning ahamiyatini taʼkidlaydi. Uning fikricha, soʻzlarni yodlash jarayonida ularni muntazam ishlatish orqali tilni egallash jarayoni tezlashadi. Steven Krashen (1982) esa **Principles and Practice in Second Language Acquisition** kitobida soʻzlarni yodlash jarayonida kontekstda oʻrganishni tavsiya qiladi. Uning fikricha, soʻzlarni matn yoki gap kontekstida oʻrganish ularni yodlashni osonlashtiradi. Oʻzbek tilshunosligida esa M. Qodirov (2010) oʻzining **Til oʻrganish nazariyasi** kitobida soʻzlarni yodlash va ularni ishlatishning til oʻrganishdagi oʻrni haqida keng maʼlumot bergan. Ushbu tadqiqotlar soʻzlarni yodlash va ularni ishlatishning til oʻrganishdagi ahamiyatini koʻrsatadi.

Method

Maqolada ingliz tili oʻrganishda soʻzlarni yodlash va ularni ishlatishning ahamiyati tahlil qilinadi. Tahlil jarayonida quyidagi usullar qoʻllaniladi:

- Soʻzlarni yodlash usullari: Muntazam takrorlash, kontekstda oʻrganish, vizual va audio vositalardan foydalanish.
- Soʻzlarni ishlatish: Nutqda va yozuvda soʻzlarni toʻgʻri ishlatish, muntazam amaliyot.
- Til oʻrganishdagi oʻrni: Soʻzlarni yodlash va ularni ishlatishning tilni egallash jarayonidagi ahamiyati.

Tadqiqotda ingliz tili oʻrganishda soʻzlarni yodlash va ularni ishlatishning samaradorligi chuqurroq oʻrganiladi.

Result and Discussion

Tadqiqot natijalari shuni koʻrsatdiki, ingliz tili oʻrganishda soʻzlarni yodlash va ularni ishlatish muhim ahamiyatga ega. Quyidagi usullar soʻzlarni yodlash va ularni ishlatishda samarali hisoblanadi:

1. Muntazam takrorlash: Soʻzlarni muntazam takrorlash orqali ularni uzoq muddatli xotiraga joylashtirish mumkin. Paul Nation (2001) oʻzining **Learning Vocabulary in Another Language** kitobida bu usulni tavsiya qiladi.
2. Kontekstda oʻrganish: Soʻzlarni matn yoki gap kontekstida oʻrganish ularni yodlashni osonlashtiradi. Steven Krashen (1982) oʻzining **Principles and Practice in Second Language Acquisition** kitobida bu usulni muhim deb hisoblaydi.

3. Vizual va audio vositalardan foydalanish: Rasmlar, videolar va audio materiallar orqali soʻzlarni yodlash samaraliroq boʻladi.

Soʻzlarni ishlatish jarayonida ularni nutqda va yozuvda muntazam ishlatish orqali tilni egallash jarayoni tezlashadi. Masalan, yangi oʻrganilgan soʻzlarni muloqotda ishlatish yoki ular haqida gapirish orqali ularni mustahkamlash mumkin.

Olimlarning uslublari

Paul Nation (2001) oʻzining **Learning Vocabulary in Another Language** kitobida soʻzlarni yodlashda muntazam takrorlash va ularni nutqda ishlatishning ahamiyatini taʼkidlaydi. Uning fikricha, soʻzlarni yodlash jarayonida ularni muntazam ishlatish orqali tilni egallash jarayoni tezlashadi. Steven Krashen (1982) esa oʻzining **Principles and Practice in Second Language Acquisition** kitobida soʻzlarni yodlash jarayonida kontekstda oʻrganishni tavsiya qiladi. Uning fikricha, soʻzlarni matn yoki gap kontekstida oʻrganish ularni yodlashni osonlashtiradi.

Tahlil va munozara

Ingliz tili oʻrganishda soʻzlarni yodlash va ularni ishlatish muhim ahamiyatga ega. Soʻzlarni yodlash jarayonida muntazam takrorlash, kontekstda oʻrganish va vizual vositalardan foydalanish samarali hisoblanadi. Soʻzlarni ishlatish jarayonida ularni nutqda va yozuvda muntazam ishlatish orqali tilni egallash jarayoni tezlashadi.

Soʻzlarni yodlash va ishlatish tahlili

1. Muntazam takrorlash: Soʻzlarni muntazam takrorlash orqali ularni uzoq muddatli xotiraga joylashtirish mumkin. Paul Nation (2001) bu usulni oʻzining **Learning Vocabulary in Another Language** kitobida tavsiya qiladi.
2. Kontekstda oʻrganish: Soʻzlarni matn yoki gap kontekstida oʻrganish ularni yodlashni osonlashtiradi. Steven Krashen (1982) bu usulni oʻzining **Principles and Practice in Second Language Acquisition** kitobida muhim deb hisoblaydi.
3. Vizual va audio vositalardan foydalanish: Rasmlar, videolar va audio materiallar orqali soʻzlarni yodlash samaraliroq boʻladi.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyhati

1. Nation, P. (2001). **Learning Vocabulary in Another Language**. Cambridge University Press.
2. Krashen, S. (1982). **Principles and Practice in Second Language Acquisition**. Pergamon Press.
3. Qodirov, M. (2010). **Til oʻrganish nazariyasi**. Toshkent: Oʻqituvchi.
4. Thornbury, S. (2002). **How to Teach Vocabulary**. Pearson Education.
5. Richards, J. C. (2001). **Curriculum Development in Language Teaching**. Cambridge University Press.